

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร
โดยวิธีการใช้เทปบันทึกเสียงผ่านหอกระจายข่าวในจังหวัดนครราชสีมา

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นายภูวดล จันทสร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อดุลย์ อภินันท์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วิรัชย์ คงคะจันทร์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยชาญ วงศ์สัมพันธ์)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ลักษณะการดำเนินงานหอกระจายข่าว (2) ลักษณะพื้นฐานบางประการของเกษตรกร (3) ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรโดยวิธีการใช้เทปบันทึกเสียงผ่านหอกระจายข่าว (4) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานบางประการของเกษตรกรกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร (5) ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรที่มีต่อการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเป็นเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 301 ราย และผู้ควบคุมดูแลหอกระจายข่าว จำนวน 10 ราย ซึ่งได้ถูกคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์ โดยผลการวิจัยมีดังนี้

หมู่บ้านส่วนใหญ่จะมีหอกระจายข่าว 1 แห่ง โดยสร้างมาจากเงินของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งอยู่บริเวณบ้านของกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมดูแลหอกระจายข่าวด้วย โดยทำหน้าที่มาแล้วเฉลี่ย 5.5 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง เฉลี่ย 2,400 บาท ต่อปี ปัญหาสำคัญของหอกระจายข่าว คือ อุปกรณ์การกระจายเสียงเสียงบ่อย

หอกระจายข่าวส่วนใหญ่ออกอากาศวันละ 1 ครั้ง ทุกวัน ในตอนเช้าระหว่างเวลา 05.30-08.00 น. โดยถ่ายทอดรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และรายการเทปความรู้การเกษตรและการประกอบอาชีพ ได้รับเทปความรู้จากเกษตรตำบล เดือนละ 1 ม้วน โดยเปิดสัปดาห์ละ 1 วัน ๆ ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 เรื่อง ผู้ควบคุมได้ให้ความเห็นว่าหน้าที่ดังกล่าวของเธอ ควรได้รับเงินค่าตอบแทนเฉลี่ยเดือนละ 480 บาท นอกจากนี้ยังให้ข้อเสนอแนะว่าควรได้รับงบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ใหม่ และการสนับสนุนเทปความรู้อย่างต่อเนื่อง

ในการวิจัยกับเกษตรกรนั้น พบว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนมากเป็นเพศชายอายุเฉลี่ย 45.0 ปี สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตร เฉลี่ย 26.3 ไร่ ทั้งที่อยู่ในเขตชลประทานและเขตน้ำฝน มีอาชีพหลักทำนาและรับจ้างเป็นอาชีพรอง โดยมีรายได้ทั้งในและนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 53,278 บาทต่อปี มีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน ในจำนวนนี้เป็นแรงงาน 3 คน ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมด้านการเกษตร และเป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. มีบ้านอยู่ห่างจากหอกระจายข่าวเฉลี่ย 185 เมตร ได้รับความรู้การเกษตรจากสื่อชนิดต่าง ๆ โดยคิดว่าได้รับความรู้จากหอกระจายข่าวมากที่สุด

หอกระจายข่าวออกอากาศวันละ 1 ครั้ง ทุกวัน เกษตรกรรับฟังเสียงได้ชัดเจนและติดตามรับฟังทุกครั้ง รายการที่รับฟังคือ รายการการเกษตรและการประกอบอาชีพ เพราะต้องการความรู้ รับทราบข่าวสารราชการและข่าวท้องถิ่น เกษตรกรทั้งหมดรับฟังรายการเทปความรู้การเกษตรในตอนเช้า ระหว่างเวลา 06.30-07.00 น. ความรู้การเกษตรที่รับฟังและนำไปใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการทำนา เกษตรกรมีความต้องการรับฟังในระดับมาก จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ ไร่นาสวนผสม การปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ การทำสวนไม้ผล การทำนา การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การใช้ปุ๋ย และการเลี้ยงปลา เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบรายการ ความยาว ภาษา และผู้ดำเนินรายการมีความเหมาะสมดีแล้ว

เกษตรกรมีความต้องการรับฟังเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของตนเองได้แก่ เรื่องการทำนา ไร่นาสวนผสมและการเลี้ยงสัตว์ และแต่ละเรื่องให้มีความยาวประมาณ 15 นาที เวลาที่เหมาะสมออกกระจายเสียง คือ ตอนเช้าระหว่างเวลา 06.00-07.00 น. โดยใช้ภาษาท้องถิ่นและกลาง เกษตรกรต้องการรับฟังรายการตอบปัญหาทางการเกษตรมากที่สุด

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานของเกษตรกรกับความคิดเห็น พบว่า เกษตรกรที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง พื้นที่ในเขตชลประทานและเขตน้าฝน การฝึกอบรม รายได้ และระยะห่างของหอกระจายข่าวกับบ้าน กับการรับฟังเนื้อหาความรู้การเกษตร มีความสัมพันธ์กันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

เกษตรกรที่มีความแตกต่างกันในเรื่องการฝึกอบรม รายได้ ขนาดพื้นที่ถือครองทาง การเกษตร พื้นที่ในเขตชลประทานและเขตน้าฝน และระยะห่างของหอกระจายข่าวกับบ้าน กับการนำความรู้การเกษตรไปใช้ประโยชน์มีความสัมพันธ์กันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

เกษตรกรที่มีความแตกต่างกันในเรื่องรายได้ ระดับการศึกษา พื้นที่ในเขตชลประทาน เขตน้าฝน และระยะห่างของหอกระจายข่าวกับบ้านกับความต้องการรับฟังเนื้อหาความรู้ การเกษตรมีความสัมพันธ์กันทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ควรศึกษาความต้องการรับฟังเนื้อหาความรู้ การเกษตรของเกษตรกร 2) เกษตรตำบลควรแนะนำผู้ดูแลพิจารณาเลือกเนื้อหาออกอากาศ ให้เหมาะสม 3) ควรทำเป็นตอนสั้น ๆ และออกอากาศติดต่อกัน 4) รายการเทปความรู้ การเกษตรควรมีความยาว 15 นาที 5) ควรเปิดเทปความรู้การเกษตรในตอนเช้าเวลา 06.00-07.00 น. 6) ภาษาที่ใช้ในรายการควรใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาท้องถิ่น 7) รูปแบบรายการควรเป็นรายการตอบปัญหาการเกษตร ข่าวสารการเกษตร สนทนาสลับเพลง และสัมภาษณ์เกษตรกร 8) ผู้ดำเนินรายการควรเป็นผู้หญิงสลับกับผู้ชาย และ 9) ควรจัด กลุ่มผู้ฟังตามความต้องการความรู้จากรายการเทปทางการเกษตร

THESIS TITLE : FARMERS' OPINIONS TOWARDS TAPE-RECORDING PROGRAMS
ON AGRICULTURAL KNOWLEDGE THROUGH LOCAL PUBLIC ADDRESS
CENTERS IN CHANGWAT NAKORN RATCHASIMA

AUTHOR : MR. PHUVADOL JANTASONR

THESIS ADVISORY COMMITTEE :

.....*Adul Apinanta*.....Chairman
(Associate Professor Dr. Adul Apinantara)
.....*Virach Kongkajan*.....Member
(Associate Professor Virach Kongkajan)
.....*Chaicharn Wongsamun*.....Member
(Assistant Professor Dr. Chaicharn Wongsamun)

ABSTRACT

The objectives of this study were : 1) to study the implementation of local public address centers 2) to study general characteristics of farmers 3) to study the opinions of farmers towards the tape-recording programs on agricultural knowledge through local public address centers 4) to study the relationship of the opinions of farmers with some general characteristics 5) to study their problems and needs towards the tape-recording programs on agricultural knowledge.

A sample of 301 farmers and 10 local public address center operators in Changwat Nakorn Ratchasima were selected by multi-stage sampling methods. Interview schedules were data collection instrument. Data were analysed by computer with the Statistical Package for Social Sciences Program (SPSS). Frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Chi-square were statistical methods of analysis.

The findings of this study were as follows :

Most of villages had 1 local public address center, situating at a local leader house and they were built by the budget from the members of parliament. Local leaders were the operators of local public address center for an average of 5.5 years and they paid 2,400 baht per year for the operating cost. The major problem was the damage of broadcasting equipment.

The majority of local public address centers were on-air once a day at 05.30-08.00 a.m., transmitted from The Radio Thailand, played agricultural knowledge tape-recording and vocational programs. The operators received agricultural knowledge tape-recording from agricultural extension workers one cassette per month, on-air once a week, once a day and one story. The operators thought that, they needed money support for an average of 480 baht per month. They should get financial support for new broadcasting equipment, the providing of agricultural knowledge tape-recording.

The majority of respondents were male with an average age of 45.0 years. They had only the primary school education. The average farm holding area was 26.3 rai per family. The farmland was in both irrigation and rainfed areas. The rice growing was a main occupation and working as partially hired labours was minor, annual average income was 53,278 baht. The average size of the family were 5 persons, with a labour force of 3 persons. Most of them received the training in agricultural knowledge, they were members of the Bank for Agriculture and Cooperatives, had been receiving knowledge from many sources of media and most from local public address center. Their houses were far from the local public address center for an

average of 185 meters.

The majority of local public address centers were on-air once everyday with a good sound clarity. Most of programs they listened to were agricultural knowledge and vocational occupation. They needed to expose to government and local news. All farmers listened to agricultural knowledge tape-recording programs at 06.30-07.00 a.m.. The agricultural knowledge listened which was used most on their farm was rice growing. The 8 topics which were most needed for listening were integrated farming, vegetable growing, livestock production, fruit gardening, rice growing, pest control, fertilizer application, and fishery. They expressed that the format of agricultural knowledge programs, timing, language and announcer presentation were appropriated.

The majority of farmers preferred listening to subjects related to their occupation in rice growing, integrated farming and livestock production. The program should be a 15 minute presentation, be on-air at 06.00-07.00 a.m., be presented in local dialect and Thai language. Answering agricultural problem was the program format that most needed by the majority of farmers.

The comparisons of the opinions of farmers who were different in irrigation and rainfed area, training, annual income, and distance from house to local public address center with their listened agricultural knowledge showed significant differences at .05 confidence level.

The opinions of farmers who were different in training, annual income, farm land holder, irrigation and rainfed area, and distance from house to local public address center had significant differences at .05 confidence level with utilized agricultural knowledge for vocational improvement.

The opinions of farmers who were different in annual income, education level, irrigation and rainfed area, and distance from house to local public address center had significant differences at .05 confidence level with agricultural knowledge needed.

Recommendations from the study were : 1) should study farmers' needs on subject matters of agricultural knowledge 2) extension workers should advise operators to select suitable knowledge for broadcasting 3) should be a short story and continuous presentation 4) agricultural knowledge programs should be 15 minutes 5) should be broadcasting at 06.00-07.00 a.m. 6) program presentation be in local dialect and Thai language 7) program format should be answering agricultural problem, news, talk and music and farmer interview 8) announcer should be both male and female and 9) groups of listeners should be established according to their needs for agricultural knowledge.